

CYFARFOD	Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
DYDDIAD	4 Tachwedd 2025
TEITL YR ADRODDIAD	Darpariaeth Dysgu a Datblygu i Aelodau
PWRPAS	Cyflwyno diweddariad o'r ddarpariaeth Dysgu a Datblygu i Aelodau
ARGYMHELLIAD	Gwahoddir y Pwyllgor i gynnig unrhyw awgrymiadau pellach cyn derbyn yr adroddiad
AWDURON	Mari Edwards, Rheolwr Dysgu a Datblygu'r Sefydliad Cara Williams, Swyddog Datblygu Aelodau

1.0 TROSOLWG

- 1.1 Mae'r rhaglen hyfforddiant yn esblygu a thyfu'n barhaus, a hyn trwy ymgynghori gyda Penaethiaid Adrannau a Swyddogion ar gynnwys y rhaglen yn ogystal a chynnwys teitlau ar gais Aelodau. Os oes awgrymiadau am anghenion hyfforddiant ymhellach i'r hyn sydd wedi ei gynnig yn dilyn yr ymgynghoriad ar ffurf holiadur, yna gwerthfawrogi'r cael gwybod drwy gysylltu gyda'r Rheolwr Dysgu a Datblygu neu'r Swyddog Datblygu Aelodau.
- 1.2 Mae **8** Maes Craidd wedi eu hadnabod i Aelodau. Y teitlau Craidd yma yw'r hyfforddiant y mae ei angen ar pob Aelod i'w cwblhau fel **isafswm** i allu cyflawni eu gwaith yn effeithiol. Maent yn ymwneud â meysydd statudol a llywodraethiant y Cyngor. Dylai'r **holl** Aelodau fod yn eu cwblhau ar gychwyn **pob** tymor etholiadol.
- 1.3 Er bod anogaeth gyson i Aelodau fod yn cwblhau'r hyfforddiant Craidd yma, a darpariaeth i hwyluso sesiynau ar y Fewnruwyd, prin iawn yw'r cynnydd wedi bod ers mis Chwefror 2025.
Dyma ddiweddariad o lle ydym arni gyda'r teitlau Craidd, gan ystyried y 68 aelod presennol:

Teitl	Niferoedd wedi	Niferoedd heb
Diweddariad Hydref 2025	Cwblhau	Gwblhau
Arwain yn Ddiogel a Diogelwch Personol	49	19
Cod Ymddygiad	53	15
Cydraddoldeb	39	29
Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol	33	35
Diogelu Plant ac Oedolion	56	12
Gwybodaeth am Bobl : Eich Cyfrifoldeb Chi	49	19
Rhiantu Corfforaethol	46	22

ER GWYBODAETH - Mae hwn yn deitl craidd ychwanegol ers mis Gorffennaf 2025. Grwp 6 - Trais yn erbyn menywod, camdrin domestig a thrais rhywiol	50	18
--	----	----

1.4 Mae'r tabl dilynol yn dangos y newid sydd wedi bod ar y niferoedd sydd wedi cwblhau'r teitlau Craidd dros y flwyddyn ddiwethaf:

Teitl Craidd (niferoedd wedi cwblhau)	Chwefror 2024	Tachwedd 2024	Chwefror 2025	Tachwedd 2025
Arwain yn Ddiogel a Diogelwch Personol	44	50	51	49
Cod Ymddygiad	39	50	54	53
Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol	14	27	34	33
Diogelu Plant ac Oedolion	33	33	57	56
Eich Cyfrifoldeb dros Gydraddoldeb	27	39	39	39
Gwybodaeth am Bobl - Eich Cyfrifoldeb Chi	45	51	52	49
Rhiantu Corfforaethol	39	46	46	46
Trais yn erbyn menywod, camdrin domestig a thrais rhywiol				50

1.5 Er mwyn hwyluso cyfleoedd i Aelodau fod yn cwblhau yr hyfforddiant Craidd, datblygwyd adnodd ar-lein i gynnig mwy o hyblygrwydd. Mae recordiadau o'r 8 Teitl Craidd bellach ar gael Fewnrwyd yr Aelodau. Mae'r adnodd yma yn sicrhau bod pob Aelod yn gallu cael mynediad at yr hyfforddiant ar unrhyw amser. Os oes unrhyw broblem yn codi wrth fod yn methu a chwblhau'r hyfforddiant wrth ddefnyddio'r adnodd hwn, dylid cysylltu gyda ni yn y gwasanaeth Dysgu a Datblygu er mwyn i ni allu bod o gymorth a sicrhau bod pob Aelod yn cwblhau'r hyfforddiant.

1.6 Fel ag y mae pethau yn sefyll ar hyn o bryd, mae 12 o Aelodau wedi cwblhau pob un o'r wyth teitl Craidd, gydag 8 o'r rheini wedi cwblhau yr hyfforddiant yn y cyfnod diweddar ers Mai 2022. Ar y llaw arall, mae 6 Aelod heb erioed gwblhau unrhyw un o'r hyfforddiant Craidd sydd yn allweddol i'w rôl. Mae'r ffigwr yna yn codi i 9 wrth edrych ar y cyfnod diweddar ers Mai 2022.

2.0 DYSGU A DATBLYGU

2.1 Mae'r gwaith yn parhau i fynd yn ei flaen i ymateb i **ganlyniadau'r holiadur Anghenion Dysgu a Datblygu**. Mae hyfforddiant ar Gostau Byw a Newidiadau yn y Byd Budd-daliadau eisoes wedi cymryd lle, yn ogystal â sesiwn ar 'Ymateb i Dwyll yn yr Oes Ddigidol'. Mae 'Arweinyddiaeth Cymunedol a gwaith Ward' yn deitl sy'n derbyn sylw ar hyn o bryd, gyda'r gobaith o allu trefnu cwrs yn y flwyddyn newydd. Yn ychwanegol i'r holiadur, cafwyd cais i drefnu hyfforddiant Amddifadu o Ryddid, yn benodol ar gyfer

aelodau'r Pwyllgor Craffu Gofal. Mae gwahoddiad wedi mynd i'r holl Aelodau ar gyfer yr hyfforddiant ar y 5ed o Dachwedd.

Mae'r Rhaglen Hyfforddiant ddiweddaraf ar gael ar Fewnrwyd yr Aelodau ac fel atodiad ar ddiwedd yr Adroddiad hwn. Bydd y gwaith o boblogi a diweddarau'r rhaglen yn parhau i ddigwydd dros y misoedd nesaf wrth ymgynghori gyda'r Adrannau.

- 2.2 Mae cynnig i Aelodau fod yn derbyn **sgwrs Datblygiad Personol** gyda'r Rheolwr Dysgu a Datblygu neu Swyddog priodol arall a fyddai'n cyflawni yr un nod. Pwrpas y sgysiau yma yw i roi'r cyfle i Aelodau adlewyrchu ar eu rôl, ystyried unrhyw feysydd yr hoffent eu datblygu, ac efallai llunio Rhaglen Ddatblygu Personol i gwrdd a'u anghenion. Bydd y ddeilliannau o'r sgysiau datblygol yma yn caniatáu i ni fel gwasanaeth gynnwys amrediad o feysydd yn ogystal â dulliau/profiadau datblygol. Mae hefyd yn werthfawr i ni wrth lywio'r Rhaglen Hyfforddiant ar gyfer y dyfodol.

Cynigiwyd hyn i'r Aelodau Cabinet yn y lle cyntaf, ac mae'r cynnig bellach yn agored i'r holl Aelodau. Bydd gwybodaeth bellach am y cynnig hwn yn cael ei gynnwys yn y Newyddlen Aelodau mis Tachwedd.

- 2.3 **Ymgyrch Ford** - Y llynedd cyhoeddwyd y Protocol Plismona Amddiffyn Democratiaeth a sicrhawyd cyllid i ehangu'r cynnig diogelwch i gynnwys Swyddogion Etholedig ehangach. Mewn ymateb i'r bygythiad cynyddol i'n democratiaeth a chamdriniaeth a gyfeiriwyd at Aelodau Seneddol, Aelodau'r Senedd ac Aelodau Etholedig, mae rhywfaint o'r cyllid hwn wedi'i ddefnyddio i greu rôl Cynghorydd Swyddogol Etholedig yr Heddlu. Fe benodwyd Gareth Jaggard i'r rôl hwnnw gydag Heddlu Gogledd Cymru.

Yn ystod y misoedd diwethaf, mae'r Swyddfa Gartref wedi bod yn edrych ar sut y bydd gweithrediad Ymgyrch Ford yn edrych a pha fesurau diogelwch ychwanegol y gellir eu cynnig ar hyn o bryd. Mae hyn yn ei ddyddiau cynnar iawn ond mae'n gam i'r cyfeiriad cywir.

Mae Heddlu Gogledd Cymru wedi bod yn cyflwyno sesiynau briffio diogelwch i Aelodau sy'n rhoi cyngor ar ddiogelwch personol ac ymwybyddiaeth o'r sefyllfa yn ehangach. Cynhaliwyd 2 sesiwn Cymraeg yn mis Mehefin gyda sesiynau Saesneg yn rhedeg yn fisol tan y Nadolig. Hyd yma, mae 19 o Aelodau wedi mynychu'r sesiynau sydd wedi eu cynnal. Cynigir 2 sesiwn pellach trwy gyfrwng y Saesneg sydd yn digwydd ar 11 Tachwedd a 10fed o Ragfyr. Bydd angen i Aelodau gysylltu â'r gwasanaeth Dysgu a Datblygu er mwyn nodi pa ddyddiad y maent am gwblhau'r hyfforddiant yma.

- 2.4 Cynnig newydd - **Hyfforddiant i Fentoriaid**.

Cynnig yw hwn i gefnogi gwaith Aelodau drwy unai adnabod Mentoriaid o blith Aelodau Cyngor Gwynedd i dderbyn hyfforddiant i ddod yn fentor neu adnabod Aelodau (newydd e.e. yn dilyn Etholiadau 2027) a fyddai'n elwa o gael eu mentora.

Y camau fydd yn cael eu cymryd (yn fras) fydd:-

- Adnabod Mentoriaid addas o fewn y grwpiau pleidiau neu o fewn arbenigedd (e.e. pwyllgor arbennig megis cynllunio)

- Datblygu'r unigolion yma fel Mentoriaid (trwy dderbyn hyfforddiant) a chael cyfle i ymarfer a magu profiad gydag Aelodau eraill
- Yn dilyn Etholiadau 2027, adnabod Aelodau (Mentai) fyddai'n hoffi cael mentor. Gall rhain fod yn Aelodau newydd, mewn rolau newydd, neu'n Aelodau i'w datblygu ar gyfer y dyfodol.

Gwahoddir y pwyllgor i ystyried y trefniadau hyfforddiant, cynnig sylwadau ar yr hyn a gyflwynir yn yr adroddiad hwn a chymeradwyo y camau a gynigir.